PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie

RWA-430-2/10/AŻ

Warszawa, dn. 31 października 2011 r.

DECYZJA Nr RWA- 15/2011

Na podstawie art. 107 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej za niewykonanie wydanej na podstawie art. 23c ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.) decyzji Nr RWA-20/2007 z dnia 25 czerwca 2007 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

nakłada na Forminx Finance Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, karę pieniężną w wysokości równowartości 132 180 euro (słownie: sto trzydzieści dwa tysiące sto osiemdziesiąt euro),

co stanowi 523 472 złote (słownie: pięćset dwadzieścia trzy tysiące czterysta siedemdziesiąt dwa złote), czyli 100 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr RWA-20/2007 z dnia 25 czerwca 2007 r. od 10 października 2008 r. do 10 stycznia 2009 r. (93 dni) w zakresie punktów I – IV oraz 120 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Nr RWA-20/2007 z dnia 25 czerwca 2007 r., poczynając od 11 stycznia 2009 r. (1024 dni licząc do dnia wydania niniejszej decyzji) w zakresie punktów I – IV i punktu VI sentencji decyzji w odniesieniu do punktów I – V, płatną do budżetu państwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2010 r., na podstawie 49 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura UOKiK w Warszawie (dalej również jako: Prezes UOKiK, Prezes Urzędu, Delegatura UOKiK w Warszawie) wszczął z urzędu postępowanie w sprawie nałożenia na Forminx Finance Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej: Forminx Finance Sp. z o.o. lub Spółka) kary pieniężnej z tytułu niewykonania decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 z dnia 25 czerwca 2007 r. (dalej także: Decyzja) w sposób w niej określony.

Podstawę wszczęcia niniejszego postępowania stanowiły ustalenia dokonane w toku prowadzonego przez Prezesa UOKiK postępowania wyjaśniającego o sygn. akt RWA-400-21/09/MG wszczętego postanowieniem z dnia 30 września 2009 r., mającego na celu wstępne

ustalenie, czy wykonana została decyzja Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 z dnia 25 czerwca 2007 r., jak również informacje pozyskane od Spółki, dotyczące wykonania przedmiotowej Decyzji, w ramach postępowania o sygn. akt RWA-430-1/10/MG w sprawie nałożenia na Forminx Finance Sp. z o.o. kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, z tytułu nieudzielenia informacji żądanych przez Prezesa UOKiK na podstawie art. 50 ww. ustawy we wskazanym postępowaniu wyjaśniającym o sygn. akt RWA-400-21/09/MG. Analiza przekazanych przez Forminx Finance Sp. z o.o. dokumentów i informacji pozwalała bowiem stwierdzić, iż Spółka nie wykonała decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 z dnia 25 czerwca 2007 r.

Postanowieniem z dnia 5 października 2011 r. Prezes UOKiK zaliczył w poczet dowodów:

- pismo Spółki z dnia 12 lutego 2007 r. wraz z załącznikami w postaci wzorców umownych przekazane w ramach postępowania o sygn. akt RWA-61-1/07/MP,
- pismo Spółki z dnia 25 stycznia 2010 r. przekazane w ramach postępowania o sygn. akt RWA-430-1/10/MG w sprawie nałożenia na Forminx Finance Sp. z o.o. kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, z tytułu nieudzielenia informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 50 ww. ustawy w postępowaniu wyjaśniającym o sygn. akt RWA-400-21/09/MG,
- pismo Spółki z dnia 21 maja 2010 r. wraz z załącznikami w postaci wzorców umownych przekazane w ramach postępowania o sygn. akt RWA-400-21/09/MG,
- pismo Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2011 r. wraz z załącznikami w postaci umów pożyczek, których stroną jest Forminx Finance Sp. z o.o., stanowiące odpowiedź na pismo Delegatury UOKiK w Warszawie z dnia 29 sierpnia 2011 r. o sygn. RWA-076-18/11/AŻ.

Postanowienie o wszczęciu niniejszego postępowania wraz z zawiadomieniem doręczone zostało Spółce 20 grudnia 2010 r. Spółka nie ustosunkowała się do stawianych jej zarzutów. Spółka nie udzieliła także na żądanie Prezesa Urzędu informacji i dokumentów żądanych na podstawie art. 50 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Forminx Finance Sp. z o.o. został zawiadomiony o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Warszawie. Strona nie skorzystała z przysługującego jej uprawnienia.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje:

I. Strona postępowania

Forminx Finance Sp. z o.o. jest spółką prawa handlowego, wpisaną do rejestru przedsiębiorców KRS prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy pod numerem: 0000198655. Przedmiotem działalności Spółki jest m.in. pośrednictwo finansowe oraz udzielanie pożyczek cywilnoprawnych. Działalność prowadzona przez Spółkę w tym zakresie poddana jest reżimowi ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim

(Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1081 ze zm.). Zgodnie z zapisami art. 2 ust. 1 ww. ustawy, przez umowę o kredyt konsumencki rozumieć należy umowę, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w jakiejkolwiek postaci. Stosownie natomiast do uregulowania zawartego w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim, za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Spółka udziela pożyczek, a w relacjach z konsumentami posługuje się wzorcem pt. *„Umowa pożyczki”*.

II. Treść Decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 z dnia 25 czerwca 2007 r., data uprawomocnienia się Decyzji.

Po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Forminx Finance Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura UOKiK w Warszawie w dniu 25 czerwca 2007 r. wydał decyzję Nr RWA-20/2007, w której:

I. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23a ust. 2 w zw. z art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.), działanie Forminx Finance Sp. z o.o. w Warszawie, polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez niewskazanie w umowie o kredyt konsumencki – wbrew dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081 ze zm.) – informacji o całkowitym koszcie kredytu i rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania i nakazał zaniechanie jej stosowania;

II. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23a ust. 2 w zw. z art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Forminx Finance Sp. z o.o. w Warszawie, polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez niewskazanie w umowie o kredyt konsumencki – wbrew dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim – informacji o sposobie zabezpieczenia i nakazał zaniechanie jej stosowania;

III. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23a ust. 2 w zw. z art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Forminx Finance Sp. z o.o. w Warszawie, polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez niewskazanie w umowie o kredyt konsumencki – wbrew dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim – informacji o łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których zapłaty zobowiązany jest konsument i nakazał zaniechanie jej stosowania;

IV. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23a ust. 2 w zw. z art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Forminx Finance Sp. z o.o. w Warszawie, polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez niewskazanie w umowie o kredyt konsumencki – wbrew dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim – informacji o terminie, sposobie i skutkach wykonania uprawnienia do odstąpienia od umowy przez konsumenta i nakazał zaniechanie jej stosowania;

V. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23a ust. 2 w zw. z art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Forminx Finance Sp. z o.o. w Warszawie, polegające na zawarciu w § 4 ust. 1 wzorca „*Umowy pożyczki*" niezgodnego z art. 8 ust. 1a ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim zapisu, stosownie do którego pożyczkobiorca ma prawo do wcześniejszej spłaty pożyczki po poinformowaniu pożyczkodawcy na piśmie o planowanym terminie spłaty z 7-dniowym wyprzedzeniem i nakazał zaniechanie jej stosowania.

VI. określił Forminx Finance Sp. z o.o. w Warszawie środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, polegające na zawarciu w treści wszystkich dotychczas zawartych i wciąż obowiązujących umów pożyczki postanowień, których brak został uznany niniejszą decyzją (punkt I – V) za praktyki naruszające zbiorowe interesy w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Forminx Finance Sp. z o.o. otrzymał wskazaną decyzję w dniu 28 czerwca 2007 r. i pismem z dnia 11 lipca 2007 r. wniósł odwołanie. W wyniku rozpoznania sprawy przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzja Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 wyrokiem z dnia 18 września 2008 r. sygn. akt XVII Ama 96/07 została zmieniona w punkcie V w ten sposób, że słowa „i nakazuje się zaniechanie jej stosowania" zostały zastąpione słowami „i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 22 grudnia 2006 r.". W pozostałym zakresie odwołanie zostało oddalone.

Spółka nie wniosła apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, przyjąć tym samym należy, że od dnia, kiedy minął termin na wniesienie apelacji przez Spółkę tj. od dnia 10 października 2008 r., Forminx Finance Sp. z o.o. powinien był przystąpić do wykonania decyzji w zakresie, w którym odwołanie zostało oddalone. Spółka zatem powinna wprowadzić do stosowanego wzorca umowy o pożyczkę zapisy, których brak został stwierdzony w punktach I – IV sentencji Decyzji oraz w ciągu 3 miesięcy od wskazanej daty, powinna usunąć trwające skutki naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez zawarcie w treści wszystkich wówczas zawartych i wciąż obowiązujących umów pożyczki postanowień, których brak wskazał Prezes UOKiK zakresie punktów I – V sentencji Decyzji.

Prezes Urzędu wniósł apelację w zakresie, w jakim Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zmienił przedmiotową decyzję. Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 28 maja 2009 r. uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w punkcie I oraz odrzucił odwołanie Spółki w części zaskarżającej punkt V decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007.

Wskazać należy, iż na skutek orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Warszawie VI Wydział Cywilny decyzja Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 stała się w całości prawomocna.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura UOKiK w Warszawie postanowieniem z dnia 30 września 2009 r. wszczął postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy decyzja Prezesa Nr RWA-20/2007 została wykonana.

III. Ustalenia Prezesa Urzędu, odnośnie do wykonania Decyzji przez Forminx Finance Sp. z o.o. oparte na materiale dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie.

Spółka pismem z dnia 25 stycznia 2010 r. poinformowała Prezesa UOKiK, iż decyzja Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 *„została wykonana w całości”*. Forminx Finance Sp. z o.o. wskazał, iż punkt I sentencji Decyzji został wykonany poprzez zawarcie we wzorcu umownym pożyczki postanowień § 1 pkt 2 i § 3 pkt 3. Punkt II sentencji Decyzji został wykonany, jak podaje Spółka w ww. piśmie, poprzez § 6 umowy i załącznik nr 1 dołączony obligatoryjnie do umowy. Punkt III sentencji Decyzji został wykonany, zgodnie z oświadczeniem Spółki poprzez zapisy zamieszczone w § 1 pkt 3 i pkt 5 umowy**,** natomiast punkt IV sentencji Decyzji poprzez zapisy § 10 i § 13 umowy. Spółka wskazała również na wykonanie punktu V sentencji Decyzji poprzez zapis § 4 umowy.

Prezes Urzędu w toku postępowania o sygnaturze akt RWA-400-21/09/MG pismem z dnia 5 lutego 2010 r., wezwał Forminx Finance Sp. z o.o. do przekazania szczegółowych informacji o sposobie wykonania Decyzji, jak również do przekazania wszelkich aktualnie stosowanych przez Spółkę wzorców umownych.

W odpowiedzi, Forminx Finance Sp. z o.o. przekazał stosowane wzorce umowne bez dalszych wyjaśnień w zakresie sposobu wykonania decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007.

W toku niniejszego postępowania w sprawie kary za niewykonanie decyzji Prezesa UOKIK, Prezes Urzędu wezwał Spółkę do przekazania informacji i dokumentów potrzebnych do szczegółowego określenia momentu wykonania przez Forminx Finance Sp. z o.o. poszczególnych punktów sentencji decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007. Prezes Urzędu miał na uwadze to, iż data wykonania decyzji tj. zaniechania stosowania praktyki ma bezpośrednio wpływ na długość okresu za jaki nakłada się karę na przedsiębiorcę pozostającego w zwłoce w wykonaniu decyzji. Forminx Finance Sp. z o.o. do dnia wydania niniejszej decyzji nie przekazał żadnych z żądanych przez Prezesa Urzędu informacji i dokumentów w toku niniejszego postępowania.

Ponadto, Delegatura UOKiK w Warszawie wystąpiła do Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Warszawie o przekazanie umów pożyczki, których stroną jest Forminx Finance Sp. z o.o., a będących w posiadaniu Rzecznika. Pismem z dnia 31 sierpnia 2011 r. Rzecznik przekazał 5 umów, w tym 1 umowę z 2008 r. oraz 4 umowy z 2010 r.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Analiza dowodów zebranych w toku niniejszego postępowania wskazuje, że decyzja Prezesa UOKIK nie została wykonana.

Ad I sentencji Decyzji

W punkcie I sentencji Decyzji Prezes Urzędu uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Forminx Finance Sp. z o.o., polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez niewskazanie w umowie o kredyt konsumencki – wbrew dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy – informacji o całkowitym koszcie kredytu i rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim, umowa pożyczki powinna zawierać informacje o całkowitym koszcie kredytu i rzeczywistej stopie oprocentowania. Stosownie do art. 7 ww. ustawy, pod pojęciem całkowitego kosztu kredytu rozumieć należy wszelkie koszty wraz z odsetkami i innymi opłatami oraz prowizjami, które konsument jest zobowiązany zapłacić za pożyczkę. Wyjątki od tej zasady ustawodawca wyraźnie wskazał w art. 4 ust. 7 w punktach 1 – 5 ustawy o kredycie konsumenckim. Wskazać ponadto należy, iż informacja o całkowitym koszcie kredytu powinna stanowić określoną wartość liczbową.

Stosownie do art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim, kredytodawca zobowiązany jest poinformować konsumenta o rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania, która ma na celu umożliwienie konsumentowi porównania dostępnych na rynku ofert w zakresie kredytów. Dodać należy, iż podstawę dla prawidłowego wyliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania stanowi informacja o całkowitym koszcie kredytu.

W uzasadnieniu do Decyzji, Prezes Urzędu stwierdził, iż Forminx Finance Sp. z o.o. nie wlicza do kwoty całkowitego kosztu kredytu opłaty przygotowawczej wbrew dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim. Prezes Urzędu dodatkowo wskazał, że możliwość zwrotu opłaty przygotowawczej konsumentowi po spłacie kredytu, nie uprawnia kredytodawcy do niewliczania jej do całkowitego kosztu kredytu, gdyż pozostaje to sprzeczne z ustawowym obowiązkiem. Zauważyć przy tym należy, co już uprzednio było powiedziane, iż konsekwencją nieprawidłowego obliczania całkowitego kosztu kredytu jest błędne wyliczanie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.

We wzorcu umownym stosowanym przez Spółkę od dnia 22 grudnia 2006 r. zamieszczone były następujące postanowienia umowne dotyczące całkowitego kosztu kredytu oraz rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania: *„Całkowity koszt pożyczki wynosi … (art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim)”* (§ 1 pkt 3 wzorca), *„Całkowity koszt pożyczki oznacza wszystkie koszty wraz z odsetkami i innymi opłatami i prowizjami, które Pożyczkobiorca jest zobowiązany zapłacić za pożyczkę, z wyjątkiem kosztów: 1. które ponosi Pożyczkobiorca w związku z niewykonaniem swoich zobowiązań wynikających z niniejszej umowy, 2. które w związku z nabyciem rzeczy lub usług ponosi Pożyczkobiorca, niezależnie od tego, czy nabycie następuje z wykorzystaniem pożyczki, 3. prowadzenia rachunku, z którego realizowane są spłaty, oraz kosztów przelewów i wpłat na ten rachunek, 4. ustanowienia, zmiany oraz związanych z wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczenia, z wyjątkiem kosztów ubezpieczenia spłaty pożyczki – wraz z oprocentowaniem i pozostałymi kosztami – na wypadek śmierci, inwalidztwa choroby lub bezrobocia Pożyczkobiorcy (art. 7 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim)”* (par. 1 pkt 4) oraz *„Oprocentowanie pożyczki jest stałe, niezmienne przez caly okres trwania pożyczki i wynosi …% wartości pożyczki. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosi … % (art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim”* (§ 3 pkt 3 wzorca).

Spółka, w piśmie z dnia 25 stycznia 2010 r., poinformowała Prezesa UOKiK, iż Decyzja w zakresie punktu I sentencji została wykonana poprzez zawarcie we wzorcu umownym pożyczki postanowień § 1 pkt 2 oraz § 3 pkt 3. Z przekazanych wzorców umownych wynika następująca treść ww. postanowień: *„Pożyczkodawca zobowiązuje się przenieść na własność Pożyczkobiorcy określoną w pkt. 1 powyżej kwotę, a Pożyczkobiorca zobowiązuje się zwrócić pożyczkę na zasadach i w terminie określonym w niniejszej umowie”*(§ 1 pkt 2 wzorca) oraz *„Oprocentowanie pożyczki jest stałe, niezmienne przez cały okres trwania pożyczki i wynosi …% wartości pożyczki. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosi … % (art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim”* (§ 3 pkt 3

wzorca). Wskazać należy, iż pierwsze z przywołanych postanowień nie mieści się w zakresie analizy prowadzonej przez Prezesa UOKiK, tj. nie dotyczy całkowitego kosztu pożyczki oraz rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. W związku z powyższym Prezes Urzędu dokonał analizy zapisów przekazanego przez Spółkę wzorca a odnoszących się do całkowitego kosztu pożyczki i rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania w brzmieniu: *„Całkowity koszt pożyczki wynosi ... (art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim)"* (§ 1 pkt 3) oraz *„Całkowity koszt pożyczki oznacza wszystkie koszty wraz z odsetkami i innymi opłatami i prowizjami, które Pożyczkobiorca jest zobowiązany zapłacić za pożyczkę, z wyjątkiem kosztów: 1. które ponosi Pożyczkobiorca w związku z niewykonaniem swoich zobowiązań wynikających z niniejszej umowy, 2. które w związku z nabyciem rzeczy lub usług ponosi Pożyczkobiorca, niezależnie od tego, czy nabycie następuje z wykorzystaniem pożyczki, 3. prowadzenia rachunku, z którego realizowane są spłaty, oraz kosztów przelewów i wpłat na ten rachunek, 4. ustanowienia, zmiany oraz związanych z wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczenia, z wyjątkiem kosztów ubezpieczenia spłaty pożyczki – wraz z oprocentowaniem i pozostałymi kosztami – na wypadek śmierci, inwalidztwa choroby lub bezrobocia Pożyczkobiorcy (art. 7 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim)"* (§ 1 pkt 4).

Rozpatrując niniejszą sprawę Prezes Urzędu dokonał analizy porównawczej ww. postanowień oraz postanowień stosowanych uprzednio przez Spółkę. Analiza porównawcza wzorców umownych pozyskanych w toku postępowania zakończonego wydaniem decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 i tych przedłożonych przez Spółkę, obecnie przez nią stosowanych, wskazała iż zapisy w zakresie całkowitego kosztu kredytu i rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania pozostały identyczne. Dodatkowo podkreślenia wymaga fakt, iż Forminx Finance Sp. z o.o. wykazując wykonanie Decyzji w tym zakresie, wskazał, że wykonanie pkt I sentencji odbyło się przez zmianę ww. dwóch paragrafów wzorca. Forminx Finance Sp. z o.o. natomiast nie poinformował Prezesa Urzędu, iż Spółka miałaby zmienić sposób obliczania całkowitego kosztu kredytu, wobec czego stwierdzić należy, iż również metoda wyliczania pozostała niezmieniona, podobnie jak same zapisy wzorca umowy w tym zakresie.

Powyższe potwierdzają również umowy przekazane przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Warszawie. Z ich analizy wynika, iż Spółka do rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania nie wlicza opłaty przygotowawczej. Niewłaściwie wyliczona rzeczywista roczna stopa oprocentowania przez Spółkę skutkuje błędnym skalkulowaniem całkowitego kosztu pożyczki.

Wobec powyższego zauważyć należy, iż Forminx Finance Sp. z o.o. nie wykonał decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 w zakresie punktu I sentencji, a Spółka do dnia wydania decyzji prowadzi działalność z naruszeniem przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad II sentencji Decyzji

Prezes UOKiK w punkcie II sentencji Decyzji uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Forminx Finance Sp. z o.o., polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez niewskazanie w umowie o kredyt konsumencki – wbrew dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 7 ww. ustawy – informacji o sposobie zabezpieczenia.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim, kredytodawca zobowiązany jest do zawarcia w umowie sposobu zabezpieczenia spłaty udzielonej konsumentowi pożyczki.

W uzasadnieniu do Decyzji Prezes UOKiK stwierdził, iż niewystarczające jest zawarcie w umowie wszystkich możliwych form zabezpieczenia spłaty pożyczki, bez jednoczesnego wskazania, w jaki sposób zabezpieczona będzie spłata konkretnej pożyczki. Prezes Urzędu uzasadniając Decyzję wskazał, iż w dniu zawarcia umowy z Forminx Finance Sp. z o.o., konsument jest jedynie informowany o formach zabezpieczenia pożyczki uznawanych przez Spółkę. Zgodnie z art. 2 załącznika nr 1 do *„Umowy pożyczki”, „Pożyczkodawca w terminie 14 dni roboczych po uregulowaniu przez Pożyczkobiorcę wszystkich bieżących należności wynikających z realizacji niniejszej umowy pisemnie potwierdzi Pożyczkobiorcy akceptację wskazanych zabezpieczeń lub też wskaże zabezpieczenia z wymienionych w pkt 1 powyżej, jakie musi spełniać Pożyczkobiorca”.* Tym samym, konsument w dniu podpisania umowy o pożyczkę ze Spółką nie ma pewnych informacji w kwestiach zabezpieczenia spłaty pożyczki, co nie pozostaje bez wpływu na jego sytuację prawną.

Dodatkowo, zacytować należy treść § 6 wzorca umownego stosowanego przez Spółkę od 22 grudnia 2006 r. : *„1. Pożyczkobiorca zobowiązuje się do ustanowienia zabezpieczenia spłaty pożyczki przed jej wypłatą przez Pożyczkodawcę, przy czym wartość przyjętego zabezpieczenia nie może być niższa niż 250 % wartości pożyczki, poprzez jedną lub większą ilość zabezpieczeń podanych poniżej: - wystawienie weksla własnego in blanco wraz ze stosowną deklaracją wekslową i oświadczeniem o poddaniu się rygorowi egzekucji zgodnie z treścią art. 777 pkt 5 kodeksu postepowania cywilnego, - zlecenie dyspozycji obciążenia rachunku bankowego Pożyczkobiorcy – polecenie zapłaty, - poręczenie osób trzecich, - ustanowienie hipoteki, - blokada środków na rachunku bankowym, - przewłaszczenie na zabezpieczenie, - cesja należności, - cesja praw z polisy ubezpieczeniowej z funduszem inwestycyjnym – cena wykupu. Wybór ilości i rodzaju zabezpieczeń dokonany jest przez Pożyczkobiorcę i wymaga pisemnej akceptacji ze strony Pożyczkodawcy, w trybie ustalonym treścią załącznika nr 1 do niniejszej umowy. 2. Warunkiem przystapienia do procedury zabezpieczeń jest uregulowanie wszystkich bieżących należności wynikających z realizacji niniejszej umowy. 3. Dokumenty związane z ustanowieniem prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczki wraz z odsetkami staną się integralną częścią niniejszej umowy z chwilą ich zaakceptowania przez Pożyczkodawcę. 4. Strony zgodnie ustalają, iż wszelkie koszty wynikające z niniejszej umowy obciążają Pożyczkobiorcę, w tym w szczególności podatek od czynności cywilnoprawnych oraz opłaty za ustanowienie zabezpieczeń spłaty pożyczki”*

Forminx Finance Sp. z o.o. wskazał, że wykonał Decyzję w punkcie II poprzez postanowienia § 6 umowy oraz obligatoryjny załącznik nr 1 do umowy. Wskazane przez Spółkę postanowienie brzmi: *„1. Pożyczkobiorca zobowiązuje się do ustanowienia zabezpieczenia spłaty pożyczki przed jej wypłatą przez Pożyczkodawcę, przy czym wartość przyjętego zabezpieczenia nie może być niższa niż 250 % wartości pożyczki, poprzez jedną lub większą ilość zabezpieczeń podanych poniżej: - wystawienie weksla własnego in blanco wraz ze stosowną deklaracją wekslową i oświadczeniem o poddaniu się rygorowi egzekucji zgodnie z treścią art. 777 pkt 5 kodeksu postepowania cywilnego, - zlecenie dyspozycji obciążenia rachunku bankowego Pożyczkobiorcy – polecenie zapłaty, - poręczenie osób trzecich, - ustanowienie hipoteki, - blokada środków na rachunku bankowym, - przewłaszczenie na zabezpieczenie, - cesja należności, - cesja praw z polisy ubezpieczeniowej z funduszem inwestycyjnym – cena wykupu. Wybór ilości i rodzaju zabezpieczeń dokonany jest przez Pożyczkobiorcę i wymaga pisemnej akceptacji ze strony Pożyczkodawcy, w trybie ustalonym treścią załącznika nr 1 do niniejszej umowy. 2. Warunkiem przystapienia do procedury zabezpieczeń jest uregulowanie wszystkich bieżących należności wynikających z realizacji niniejszej umowy. 3. Dokumenty związane z ustanowieniem prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczki wraz z odsetkami staną się integralną częścią niniejszej umowy z chwilą ich*

zaakceptowania przez Pożyczkodawcę. 4. Strony zgodnie ustalają, iż wszelkie koszty wynikające z niniejszej umowy obciążają Pożyczkobiorcę, w tym w szczególności podatek od czynności cywilnoprawnych oraz opłaty za ustanowienie zabezpieczeń spłaty pożyczki" Zauważyć należy, iż postanowienie oraz załącznik do umowy, na które wskazuje Forminx Finance Sp. z o.o. w piśmie z dnia 25 stycznia 2010 r. jako elementy poprzez które Spółka wykonała Decyzję w punkcie II sentencji, są tożsame z tymi, które Prezes UOKiK oceniał w decyzji Nr RWA-20/2007. Konstrukcja ustalania zabezpieczenia spłaty pożyczki nie uległa zmianie. Konsument w dniu podpisania umowy pożyczki z Forminx Finance Sp. z o.o. nadal nie może być pewien co do sposobu zabezpieczenia spłaty kwoty pożyczki.

Zgodnie z powyższym za udowodnione należy uznać niewykonanie decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 w punkcie II jej sentencji.

Ad III sentencji Decyzji

W punkcie III sentencji Decyzji Prezes UOKiK uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Forminx Finance Sp. z o.o., polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez niewskazanie w umowie o kredyt konsumencki – wbrew dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 9 ww. ustawy – informacji o łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których zapłaty zobowiązany jest konsument.

Zgodnie z dyspozycją art. 4 ust. 2 pkt 9 ustawy o kredycie konsumenckim kredytobiorca zobowiązany jest do zawarcia w umowie o kredyt konsumencki informacji o łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których zapłaty zobowiązany jest konsument. Ponadto, stosownie do art. 4 ust. 3 ww. ustawy, jeżeli nie jest możliwe podanie kosztów, do których poniesienia zobowiązany jest konsument, należy określić ich szacunkową wysokość oraz okoliczności, od których zależy ich ostateczna wysokości i obowiązek zapłaty przez konsumenta.

W uzasadnieniu do Decyzji Prezes UOKiK stwierdził, iż wartość liczbowa wpisywana w umowie pod pozycją „całkowity koszt kredytu" jest tożsama z wartością wpisywaną pod pozycją obrazującą łączną kwotę wszystkich opłat i prowizji, do zapłaty których zobowiązany jest konsument. Należy jednak podkreślić, iż skoro do kwoty całkowitego kosztu kredytu nie jest wliczana opłata przygotowawcza nie można stwierdzić, iż Spółka w istocie informuje konsumenta o łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do zapłaty których zobowiązany będzie konsument.

Wskazać należy na treść par. 1 pkt 3 i 5 wzorca umownego przekazanego przez Spółkę przy piśmie z dnia 12 lutego 2007 r.: *„Całkowity koszt pożyczki wynosi ... (art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim)"* oraz *„Łączna kwota wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których zapłaty zobowiązany jest Pożyczkobiorca nie będzie wyższa niż ... z zastrzeżeniem postanowień pkt. 1 § 6 (art. 4 ust. 1 pkt 9 w związku z ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim".*

Pismem z dnia 25 stycznia 2010 r. Forminx Finance Sp. z o.o. poinformował Prezesa Urzędu o wykonaniu Decyzji w zakresie punktu III sentencji poprzez zamieszczenie postanowień § 1 pkt 3 i pkt 5 umowy. Treść ww. zapisów jest następująca: *„Całkowity koszt pożyczki wynosi ... (art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim)"* oraz *„Łączna kwota wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których zapłaty zobowiązany jest Pożyczkobiorca nie będzie wyższa niż ... z zastrzeżeniem postanowień pkt. 1 § 6 (art. 4 ust. 1 pkt 9 w związku z ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim".* Analiza porównawcza tych zapisów

z postanowieniami ocenianymi przez Prezesa Urzędu w decyzji Nr RWA-20/2007 i wskazanymi powyżej pozwoliła stwierdzić, iż pozostały one niezmienione. Prezes Urzędu, oceniając kwestię wykonania Decyzji przez Forminx Finance Sp. z o.o. nie dysponował pozyskanymi od Spółki, przykładowymi umowami o pożyczkę zawartymi z konsumentami po uprawomocnieniu się Decyzji. Nieprzekazanie przez Spółkę kopii przykładowych umów spowodowało konieczność wystąpienia do Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Warszawie z prośbą o przekazanie umów pożyczek, których stroną jest Forminx Finance Sp. z o.o., a pozostających w dyspozycji Rzecznika. Umożliwiło to Prezesowi Urzędu porównanie kwoty całkowitego kosztu kredytu z pozycją obrazującą łączną kwotę wszystkich opłat i prowizji, do zapłaty których zobowiązany jest konsument. Z oświadczenia Spółki w przedmiocie czynności podjętych przez Forminx Finance Sp. z o.o. i stanowiących o wykonaniu Decyzji wynika, że Forminx Finance Sp. z o.o. czynnościami w zakresie punktu III sentencji Decyzji były zmiany ww. paragrafów. Mając na uwadze praktykę niewliczania opłaty przygotowawczej do całkowitego kosztu kredytu, Prezes Urzędu stwierdził, iż Spółka nadal podaje niepełną kwotę obrazującą łączną kwotę wszystkich opłat i prowizji, do zapłaty których zobowiązany jest konsument. Powyższe potwierdzają również umowy przekazane przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Warszawie. Z otrzymanych umów jednoznacznie wynika, iż kwota wpisywana jako łączna kwota wszystkich kosztów, opłat i prowizji jest tożsama z kwotą wpisywaną pod pozycją całkowity koszt pożyczki. Wobec tego, zauważyć należy, iż Forminx Finance Sp. z o.o. podaje niekompletną wartość łącznej kwoty wszystkich kosztów, opłat i prowizji, gdyż nie jest do niej wliczana opłata przygotowawcza.

W oparciu o powyższe, zauważyć trzeba, iż Forminx Finance Sp. z o.o. nie wykonał Decyzji w zakresie punktu III sentencji.

Ad IV sentencji Decyzji

Prezes Urzędu w punkcie IV sentencji Decyzji uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Forminx Finance Sp. z o.o., polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez niewskazanie w umowie o kredyt konsumencki – wbrew dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 11 ww. ustawy – informacji o terminie, sposobie i skutkach wykonania uprawnienia do odstąpienia od umowy przez konsumenta.

Art. 4 ust. 2 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim nakłada na kredytodawcę obowiązek umieszczenia w umowie o kredyt informacji o terminie, sposobie i skutkach wykonania uprawnienia do odstąpienia od umowy przez konsumenta.

Jak wskazał Prezes Urzędu w uzasadnieniu do Decyzji, Forminx Finance Sp. z o.o. ograniczył wykonanie ustawowego obowiązku we wskazanym powyżej zakresie jedynie do określenia terminu, w jakim konsument uprawniony jest do odstąpienia od umowy. Pożyczkobiorca nie wie dokładnie, jakich formalności powinien dokonać, aby odstąpienie od umowy było skuteczne.

We wzorcu umownym stosowanym przez Forminx Finance Sp. z o.o. od 22 grudnia 2006 r. wpisane były zapisy o treści: *„1. Pożyczkobiorca może odstąpić od umowy w terminie 10 dni od jej zawarcia. 2. Pożyczkodawca może odstąpić od umowy w terminie 10 dni od jej zawarcia”* (§ 10) oraz: *„Opłatę przygotowawczą za przygotowanie i zawarcie niniejszej umowy pożyczki strony zgodnie ustaliły na ... % wartości pożyczki. Pożyczkobiorca zobowiązuje się do wpłaty opłaty przygotowawczej na rachunek Pożyczkodawcy w dniu zawarcia niniejszej umowy. W razie odstąpienia od umowy Pożyczkodawca obowiązany jest*

niezwłocznie zwrócić poniesione przez Pożyczkobiorcę na rzecz Pożyczkodawcy koszty udzielanej pożyczki, z wyjątkiem opłaty przygotowawczej oraz pobranych przez Pożyczkodawcę opłat związanych z ustanowieniem zabezpieczenia (art. 11 ust. 5 ustawy o kredycie konsumenckim). Opłata przygotowawcza podlega zwrotowi tylko w sytuacji opisanej w § 12 powyżej" (§ 13 umowy).

Zapisy wzorca umownego, na które wskazała Spółka w piśmie z dnia 25 stycznia 2010 r. jako na postanowienia wykonujące Decyzję w zakresie punktu III sentencji o treści: *„1. Pożyczkobiorca może odstąpić od umowy w terminie 10 dni od jej zawarcia. 2. Pożyczkodawca może odstąpić od umowy w terminie 10 dni od jej zawarcia"* (§ 10) oraz: *„Opłatę przygotowawczą za przygotowanie i zawarcie niniejszej umowy pożyczki strony zgodnie ustaliły na ... % wartości pożyczki. Pożyczkobiorca zobowiązuje się do wpłaty opłaty przygotowawczej na rachunek Pożyczkodawcy w dniu zawarcia niniejszej umowy. W razie odstąpienia od umowy Pożyczkodawca obowiązany jest niezwłocznie zwrócić poniesione przez Pożyczkobiorcę na rzecz Pożyczkodawcy koszty udzielanej pożyczki, z wyjątkiem opłaty przygotowawczej oraz pobranych przez Pożyczkodawcę opłat związanych z ustanowieniem zabezpieczenia (art. 11 ust. 5 ustawy o kredycie konsumenckim). Opłata przygotowawcza podlega zwrotowi tylko w sytuacji opisanej w § 12 powyżej"* (§ 13 umowy) są tożsame z tymi, które zostały zakwestionowane przez Prezesa Urzędu w decyzji Nr RWA-20/2007 jako niewyczerpujące dyspozycji z art. 4 ust. 2 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim. W oparciu o przekazane wzorce umowne w ramach postępowania wyjaśniającego mającego na celu wstępne ustalenie, czy wykonana została Decyzja, stwierdzić należy, iż Spółka w żaden sposób nie doprecyzowała, w zakresie sposobu i skutków, procedury odstąpienia konsumenta od umowy.

Stosownie do powyższego, Prezes Urzędu stwierdził niewykonanie decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 w zakresie punktu IV sentencji decyzji.

Ad V sentencji Decyzji

W punkcie V sentencji Decyzji Prezes UOKiK uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Forminx Finance Sp. z o.o., polegające na zawarciu w § 4 ust. 1 wzorca „*Umowy pożyczki*" zapisu niezgodnego z art. 8 ust. 1a ustawy o kredycie konsumenckim.

Stosownie do ww. przepisu ustawy o kredycie konsumenckim konsument obowiązany jest poinformować pożyczkodawcę o zamiarze wcześniejszej spłaty pożyczki najpóźniej w terminie 3 dni przed jej dokonaniem.

Mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy (wzorzec umowny stosowany przez Forminx Finance Sp. z o.o. od 22 grudnia 2006 r. załącznik do pisma z dnia 12 lutego 2007 r.) należy wskazać, że Spółka dostosowała wzorzec umowy pożyczki do wymogów art. 8 ust. 1a ustawy o kredycie konsumenckim usuwając zapis, zgodnie z którym pożyczkobiorca zamierzający spłacić pożyczkę przed terminem określonym w umowie, jest zobowiązany zawiadomić Forminx Finance Sp. z o.o. na piśmie o swoim zamiarze na co najmniej 7 dni przed jej dokonaniem a wprowadzając zapis o brzmieniu: *„Pożyczkobiorca ma prawo do wcześniejszej spłaty pożyczki informując Pożyczkodawcę na piśmie o planowanym terminie spłaty z 3-dniowym wyprzedzeniem"*. Nowe postanowienie czyni zadość wymogom określonym w art. 8 ust. 1a ustawy o kredycie konsumenckim, co potwierdza zarówno wzorzec umowny przekazany przez Spółkę przy piśmie z dnia 12 lutego 2007 r. w ramach postępowania o sygn. akt RWA-61-1/07/MP, jak również wzorzec umowny

przekazany przy piśmie z dnia 21 maja 2010 r. w ramach postępowania o sygn. akt RWA-400-21/09/MG.

Odnosząc się do powyższego uznać należy, iż Forminx Finance Sp. z o.o. wykonał decyzję Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 w zakresie punktu V sentencji.

Ad VI sentencji Decyzji

Prezes UOKiK w punkcie VI sentencji Decyzji określił środki usunięcia trwających skutków naruszenia przez Forminx Finance Sp. z o.o. zbiorowych interesów konsumentów, polegające na zawarciu w treści wszystkich dotychczas zawartych i wciąż obowiązujących umów pożyczki postanowień, których brak został uznany decyzją Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 (punkt I – V) za praktyki naruszające zbiorowe interesy w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

W związku z powyższym, zauważyć należy, iż po wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Spółka w terminie 3 miesięcy od daty, kiedy upłynął Forminx Finance Sp. z o.o. termin na wniesienie apelacji tj. do dnia 10 stycznia 2009 r. powinna wykonać Decyzję w zakresie punktu VI sentencji Decyzji w odniesieniu do punktów I – V poprzez aneksowanie już zawartych i wciąż obowiązujących umów wprowadzając do nich zapisy, których brak stwierdził Prezes Urzędu.

Zauważyć należy, iż Forminx Finance Sp. z o.o. w piśmie z dnia 25 stycznia 2010 r., w którym Spółka wskazuje na sposób wykonania poszczególnych punktów sentencji Decyzji, w żaden sposób nie ustosunkował się do punktu VI sentencji. Również w żadnym z innych pism kierowanych do Prezesa Urzędu w toku postępowań, w których stroną był Forminx Finance Sp. z o.o., Spółka nie złożyła oświadczenia o aneksowaniu lub nawet zamiarze aneksowania wciąż istniejących w obrocie umów, zawartych na podstawie zakwestionowanego przez Prezesa UOKiK wzorca umownego. Ponadto, Forminx Finance Sp. z o.o. nie przekazał żadnych innych dokumentów, które mogłyby świadczyć o wykonaniu Decyzji w punkcie VI sentencji (np. aneksy do umów podpisane przez obie strony umowy, zarządzenie wewnętrzne Spółki o potrzebie aneksowania umów w omawianym zakresie).

W oparciu o powyższe, stwierdzić należy, iż Forminx Finance Sp. z o.o. nie usunął trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, co tym samym oznacza niewykonanie decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 w zakresie punktu VI sentencji.

Nałożenie kary pieniężnej

Zgodnie z art. 107 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 10 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji wydanych na podstawie art. 10, art. 12 ust. 1, art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 21 ust. 2 i 4, art. 26, art. 28 ust. 1 oraz art. 89 ust. 1 i 3, postanowień wydanych na podstawie art. 105g ust. 1 lub wyroków sądowych w sprawach z zakresu praktyk ograniczających konkurencję, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz koncentracji; karę pieniężną nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji.

Kary z art. 107 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów służą zabezpieczeniu należytego wykonania orzeczeń wydawanych w sprawach antymonopolowych i w sprawach

praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Spełniają one również funkcje represyjne oraz prewencyjne. Ponadto, są rodzajem sankcji stosowanej w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Prezesa UOKiK po przeprowadzeniu odrębnego postępowania administracyjnego. Kary z art. 107 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakładane są na zasadzie fakultatywności. Ustawa nie wskazuje, czym należy kierować się przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu lub powstrzymaniu się od nałożenia kary na tej podstawie. W art. 107 ustawy wskazano jedynie maksymalny pułap możliwej wysokości kar pieniężnych – równowartości do 10 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji. W decyzji natomiast zgodnie z dyspozycją art. 107 ustawy wskazuje się datę początkową okresu, w którym wystąpiła zwłoka. Data ta odpowiada ostatniemu dniowi okresu, w którym przedsiębiorca powinien był wykonać dane orzeczenie. Wskazuje się ponadto w decyzji datę końcową okresu, za jaki naliczona jest kara. Zauważyć należy, iż jeżeli decyzja Prezesa UOKiK nie została wykonana do dnia wydania decyzji o nałożeniu kary pieniężnej z tytułu zwłoki, za ostatni dzień zwłoki przyjmuje się datę wydania decyzji.[1]

Z uwagi na fakt, iż decyzja Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 wydana została pod rządami poprzedniej ustawy – ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), zasadne jest wyjaśnienie zastosowania w niniejszej sprawie art. 107 obecnie obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wskazać należy, iż obie ustawy określały praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów w sposób tożsamy (art. 24 obecnie obowiązującej i art. 23a poprzednio obowiązującej ustawy), a art. 107 obecnie obowiązującej ustawy jest odpowiednikiem i kontynuacją normy zawartej w art. 102 poprzedniej ustawy (z tą różnicą, iż w obecnej ustawie zrezygnowano z określenia dolnego progu wymiaru kary pieniężnej za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji i rozszerzono katalog orzeczeń, w przypadku których zwłoka w ich wykonaniu może być podstawą do nałożenia kary pieniężnej). Z tego względu, brak wyraźnego powołania w art. 107 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów art. 23c poprzedniej ustawy, stanowiącego podstawę wydania przez Prezesa UOKiK decyzji w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, nie stanowi przeszkody dla nałożenia kary na Forminx Finance Sp. z o.o. w oparciu o art. 107 obecnej ustawy.

Przyjęcie powyższego stanowiska znajduje również poparcie w tezie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 25 października 2004 r. o sygn. akt XVII Ama 66/04: *„W sytuacji, gdy przedsiębiorca naruszył zakaz narzucania uciążliwych warunków umów przynoszących mu nieuzasadnione korzyści w okresie obowiązywania art. 5 ust. 1 pkt 6 oraz art. 15 ust. 1 ustawy o p.p.m., a postępowanie w sprawie wydania przez Prezesa UOKiK decyzji o nałożeniu kary pieniężnej ma miejsce już w czasie obowiązywania art. 8 ust. 1 pkt 6, art. 9 i art. 102 ust. 1 ustawy o o.k. i k., to Prezes UOKiK podejmując decyzję w sprawie nałożenia kary pieniężnej na tego przedsiębiorcę powinien zastosować ustawę o o.k. i k., chyba że ustawa o p.p.m. była względniejsza dla przedsiębiorcy”.*

Powyższy wyrok odnosi się do relacji nieobowiązujących już ustaw, jednakże zasadne jest przeniesienie w sposób analogiczny przedstawionego stanowiska Sądu na grunt relacji obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy obowiązującej poprzednio, na podstawie której wydana została decyzja Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007.

Ponadto, zwrócić należy uwagę na wyrok Sądu Apelacyjnego o sygn. akt VI ACa 1288/08, w którym Sąd wypowiedział się w przedmiotowej kwestii wskazując, iż wobec

[1] Por. M.Król – Bogomilska, „Kary pieniężne” w „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz” pod red. prof. T. Skocznego, Warszawa 2009, s. 1637-1638, 1647.

braku wyraźnie sformułowanej materialno prawnej normy należało – w drodze rozumowania per analogiam iuris – zastosować zasadę, wedle której gdy przedsiębiorca dopuścił się czynu naruszającego zbiorowe interesy konsumentów w okresie obowiązywania przepisów art. 23c i nast. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 15 grudnia 2000 r., a postępowanie w sprawie wydania przez Prezesa Urzędu decyzji o nałożeniu kary pieniężnej ma miejsce już w czasie obowiązywania art. 26 i nast. ustawy z 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, to zastosowana powinna być nowa ustawa, chyba, że poprzednio obowiązująca była względniejsza dla przedsiębiorcy.

Stosownie do treści art. 107 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną nakłada się za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji, licząc od daty wskazanej w decyzji. Za datę początkową Prezes Urzędu uznał dzień w którym decyzja Prezesa UOKiK stała się prawomocna tj. gdy upłynął Forminx Finance Sp. z o.o. termin na wniesienie apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (sygn. akt XVII Ama 96/07). Z informacji będących w posiadaniu Prezesa UOKIK wynika, że Forminx Finance Sp. z o.o. nie zażądała uzasadnienia wyroku w terminie tygodniowym od ogłoszenia jego sentencji. Biorąc pod uwagę przepisy kodeksu postępowania cywilnego tj. art. 369 § 2 kpc dwutygodniowy termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia, w którym upłynął termin do żądania uzasadnienia. Mając na uwadze powyższe decyzja w zakresie punktów I – IV sentencji Decyzji oraz punktu VI w odniesieniu do punktów I –V stała się prawomocna z dniem 10 października 2008 r.

Działania Spółki mające na celu wykonanie Decyzji polegać powinny na wprowadzeniu do wzorca umowy o pożyczkę, a tym, samym do wszystkich nowo zawieranych umów w oparciu o stosowany przez Forminx Finance Sp. z o.o. wzorzec zapisów, których brak został stwierdzony w punktach I – IV sentencji decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 oraz usunięciu, w ciągu 3 miesięcy od wskazanej daty, trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez zawarcie w treści wszystkich wówczas zawartych i wciąż obowiązujących umów pożyczki postanowień, których brak wskazał Prezes UOKiK Decyzją w punktach I – V.

Biorąc powyższe pod uwagę, Forminx Finance Sp. z o.o. powinien rozpocząć wykonanie Decyzji w zakresie punktów I – IV sentencji Decyzji najpóźniej dnia 10 października 2008 r., a w zakresie punktu VI w odniesieniu do punktów I – V sentencji Spółka powinna wykonać Decyzję najpóźniej do dnia 10 stycznia 2009 r. Prezes Urzędu przyjął datę 10 października 2008 r. za początek okresu niewykonania Decyzji w zakresie punktów I – IV sentencji z uwagi na fakt, iż do wykonania Decyzji w ww. zakresie wystarczyło dostosowanie wzorca umownego do wymogów ustawowych i zawieranie nowych umów w oparciu o ten wzorzec, co Forminx Finance Sp. z o.o. powinien uczynić niezwłocznie po tym, jak Spółka podjęła decyzję o niekorzystaniu ze środka zaskarżenia wyroku. Ponadto, podkreślenia wymaga fakt niewykonania decyzji Prezesa Urzędu Nr RWA-20/2007 do dnia wydania niniejszej decyzji, co wskazuje na brak intencji wykonania decyzji po stronie Spółki. Wskazane powyżej daty dzienne należy uznać za daty początkowe okresów, w których wystąpiła zwłoka w dwóch ww. zakresach przedmiotowych. W związku z faktem, iż Decyzja Prezesa UOKiK nie została wykonana do dnia wydania niniejszej decyzji, Prezes Urzędu wyliczył wysokość kary do dnia jej wydania, co pozwala stwierdzić, iż zwłoka w wykonaniu decyzji w zakresie punktów I – IV sentencji Decyzji i punktu VI w odniesieniu do punktów I – V, wynosi kolejno 93 dni i 1024 dni.

Prezes Urzędu postanowił nałożyć na Spółkę karę pieniężną w wysokości równowartości 100 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji Prezesa Urzędu

Nr RWA-20/2007 w zakresie punktów I – IV sentencji oraz 20 euro za każdy dzień zwłoki w zakresie niewykonania punktu VI sentencji (w odniesieniu do punktów I – V sentencji). Zgodnie z powyższym ustalona przez Prezesa UOKiK stawka dzienna kary pieniężnej to równowartość 100 euro w okresie od 10 października 2008 r. do 10 stycznia 2009 r., natomiast od 11 stycznia 2009 r. to łącznie równowartość 120 euro. Biorąc pod uwagę liczbę 93 dni zwłoki w wykonaniu Decyzji w zakresie punktów I – IV sentencji oraz 1024 dni zwłoki w wykonaniu Decyzji w zakresie punktu VI w odniesieniu do punktów I – V , wymiar kary w tym zakresie wynosi łącznie równowartość 132 180 euro.

Wobec powyższego, całkowity wymiar kary wynosi równowartość 132 180 euro (słownie: sto trzydzieści dwa tysiące sto osiemdziesiąt euro), co stanowi 523 472 zł (słownie: pięćset dwadzieścia trzy tysiące czterysta siedemdziesiąt dwa złote).

Wartość euro została przeliczona na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 31 grudnia 2010 r. – Tabela kursów nr 255/A/NBP/2010, zgodnie z którą kurs euro wynosił 3,9603 zł. Stosownie bowiem do art. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wartość euro, o której mowa w przepisach ustawy, podlega przeliczeniu na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok zgłoszenia zamiaru koncentracji lub nałożenia kary.

Prezes Urzędu wymierzając karę we wskazanej wysokości uwzględnił stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy. Podkreślić należy, iż Forminx Finance Sp. z o.o. do dnia wydania niniejszej decyzji narusza ekonomiczne interesy konsumentów poprzez zawieranie umów pożyczki w oparciu o wzorzec umowny, którego postanowienia są niezgodne z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim, co stwierdził Prezes Urzędu decyzją Nr RWA-20/2007 z dnia 25 czerwca 2007 r. Należy mieć dodatkowo na uwadze przedmiot prowadzonej działalności i charakter naruszeń jakie zostały stwierdzone w decyzji Nr RWA – 20/2007. Spółka prowadzi działalność w obszarze usług finansowych, w obszarze szczególnie regulowanym właśnie ze względu na dobro kontrahentów przedsiębiorców działających w tej branży. Ustawodawca otoczył szczególną ochroną konsumentów narzucając wymogi jakie spełniać muszą umowy pożyczki. Ma to bowiem gwarantować minimalną ochronę słabszym uczestnikom w relacjach z przedsiębiorcami. Prezes Urzędu w przypadku kary za niewykonanie decyzji nie jest zobligowany do określania stawki dziennej kary w odniesieniu do przychodu karanego przedsiębiorcy. Jednakże w ocenie Prezesa UOKiK może być to okoliczność, którą można brać pod uwagę, w szczególności, że świadczyć może ona o skali prowadzonej działalności a tym samym poziomu szkodliwości trwającego naruszenia. Należy jednakże zauważyć, że Forminx Finance Sp. z o.o. nie współdziałał z Prezesem UOKiK w toku prowadzonego postępowania, w tym nie przekazał dokumentów w których zawarte są informacje o przychodach Spółki. Wobec powyższego kara została oszacowana bez ewentualnego odnoszenia się do sytuacji finansowej Forminx Finance Sp. z o.o.

Tym niemniej w ocenie Prezesa UOKiK kara na poziomie 100 euro za dzień w okresie od dnia 10 października 2008 r. do dnia 10 stycznia 2009 r. oraz 120 euro za dzień od dnia 11 stycznia 2009 r. jest karą na bardzo niskim poziomie w szczególności biorąc maksymalną stawkę dzienną określoną ustawowo w wysokości 10 000 euro.

Decydując o nałożeniu i wysokości kary Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie uwzględnił wszystkie okoliczności przedstawione powyżej. Podkreślić należy, iż w odniesieniu do Forminx Finance Sp. z o.o. kara powinna

stanowić przede wszystkim dolegliwość, tak aby jej nałożenie skutkowało zapobieżeniem podobnych sytuacji w przyszłości. Ponadto, istotny jest również wymiar edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka. Poza wymiarem indywidualnym kary, zwrócić należy także uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstraszającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku. Celem działania Prezesa Urzędu jest eliminowanie niezgodnych z prawem działań podejmowanych przez przedsiębiorców, w tym doprowadzenie do wykonania decyzji wydawanych przez Prezesa UOKiK. W ocenie Prezesa UOKiK kara wymierzona w tej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak również pozwoli na osiągnięcie w stosunku do Spółki skutku represyjnego i prewencyjnego.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie nr:

NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479^{28} § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury UOKiK w Warszawie.

Dyrektor
Delegatury UOKIK
w Warszawie
/podpis/

Otrzymuje: